

PODRÓŻ, KTÓRA SMAKUJE NATURA,

Gmina Łabunie

Gmina Łabunie

Wydawca:

Urząd Gminy Łabunie
ul. Zamojska 50, 22-437 Łabunie
tel. (84) 611 30 19, fax 84 611 30 19 lub 84 611 60 26
e-mail: uglabunie@labunie.com.pl

ISBN: 978-83-956399-3-7

Nakład: 3000 egz.

Publikacja bezpłatna
Łabunie 2021

Zdjęcia: Archiwum UG Łabunie, Zielony Królik

Opracowanie graficzne, skład, mapa: Zielony Królik

Tekst: Dominika Saran/UG Łabunie

Korekta: Marzena Zielonka

Druk: Drukarnia Multipress Lublin

PODRÓŻ, KTÓRA SMAKUJE NATURĄ

SZANOWNI PAŃSTWO!

Z przyjemnością przekazuję Państwu folder turystyczny Gminy Łabunie. Znajdują się w nim wszystkie niezbędne informacje, ciekawostki oraz atrakcje turystyczne, które pozwolą miło i aktywnie spędzić czas podążając szlakami zabytków, tradycji, lokalnej kultury, bogatej przyrody oraz regionalnych przysmaków.

Gmina Łabunie dzięki swojemu atrakcyjnemu położeniu sprawia, że może być turystycznym przystankiem w drodze do Zamościa i na sąsiednie Roztocze oraz do Lwowa i innych nostalgicznych miejsc na Ukrainie. Brak dużych zakładów przemysłowych i środowisko naturalne sprawia, że jest to idealne miejsce do wypoczynku dla miłośników natury i osób, które cenią sobie spokój oraz ciszę. Tym, co wyróżnia Gminę Łabunie jest także bogata historia ze szlacheckimi rodami w roli głównej, niepowtarzalne zabytki na stosunkowo niewielkim obszarze oraz szlak rowerowy prowadzący amatorów dwóch kółek śladem najpiękniejszych miejsc naszej krainy.

Niech niniejszy folder turystyczny okraszony mapą z najlepszymi atrakcjami Gminy Łabunie będzie dla Państwa pomocą w odkrywaniu naszych urokliwych miejsc i zaułków oraz **Podróżą Która Smakuje Naturą**.

Mariusz Kukielka

Wójt Gminy Łabunie
Mariusz Kukielka

SPIS TREŚCI

DLA TURYSTY HISTORYKA 4

DLA TURYSTY ODKRYWCY 11

DLA TURYSTY SMAKOSZA 15

WITAJ TURYSTO,

Oddajemy w Twoje ręce Informator Turystyczny Gminy Łabunie. Jeżeli trafisz w nasze progi, to wiedz, że będzie to Podróż, Która Smakuje... naturą, zabytkami, lokalnymi produktami, tradycją i wszystkim tym, czego poszukujesz, by naładować się pozytywną energią.

Naszą krainę możesz zwiedzić pieszo i rowerem. Jeżeli potraktujesz ją jako przystanek do dalszej podróży, to najciekawsze miejsca i krajobrazy możesz również podziwiać na krótkich przystankach, podróżując samochodem. Z gminy Łabunie dojedziesz do Zamościa – „Perły Renesansu” i skarbu UNESCO. Gmina Łabunie jest również bramą na Roztocze i miejscem, z którego dalej wyruszysz do sentymentalnego Lwowa.

Informator Turystyczny Gminy Łabunie to 16 stron najciekawszych atrakcji w gminie, praktycznych informacji i mapa, która wskaże Ci drogę do niezwykłych miejsc tej części Zamojszczyzny.

Historia - wczoraj i dziś

Gmina Łabunie położona jest nad rzeką Łabuńką, na pograniczu Roztocza, w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego – na styku Padołu Zamojskiego, Grzędy Sokalskiej i Roztocza Środkowego.

Pierwsza wzmianka o miejscowości Łabunie pochodzi z 1428 r., kiedy w źródłach odnotowano Zenka Łabuńskiego. Łabunie były niegdyś siedzibą posiadaczy ziemskich. Rezydowały tu m.in. rody Łabuńskich herbu Zagłoba, Oleśnickich herbu Radwan, Zamojskich herbu Jelita, Grzębskich herbu Jastrzębiec, Tarnowskich herbu Leliwa i Szeptyckich herbu własnego. Przez wieki dobra Łabunie przechodziły z rąk do rąk kolejnych właścicieli.

Gmina Łabunie to nie tylko obszar bogaty pod względem obecności rodów ziemskich. W 1648 r. podczas oblężenia Zamościa Bohdan Chmielnicki rozłożył w Łabuniach swój obóz. Znajdował się w kwaterze dworu Stanisława Firleja. Z kolei w 1704 r. przez kilka dni obozował we wsi król szwedzki Karol XII. Wówczas Łabunie należały do rodu Zamoyskich.

Pod koniec XIX w. był tu urząd gminy, jednoklasowa szkoła etatowa, browar piwny, młyn wodny, cegielnia, destylarnia parowa i tartak. W 1895 r. Aleksander Szeptycki uruchomił w Łabuniach gorzelnię.

Przez Łabunie przebiega droga krajowa nr 17, łącząca Lublin z przejściem granicznym w Hrebennem. Z Łabuń do Zamościa jest 10 km, do polsko-ukraińskiego przejścia granicznego w Hrebennem 50 km, do Lwowa – 118 km. Takie położenie sprawia, że turyści odwiedzający Zamość, Roztocze bądź jadący do Lwowa, mają okazję po drodze wstąpić do gminy Łabunie i poznać ją jako krainę pełną osobliwości natury, z bogatą historią i zabytkami.

Zwiedzaj gminę Łabunie o każdej porze roku

Pieszko, na rowerze, samochodem, ale koniecznie z aparatem. Gmina Łabunie zachęca do jej zwiedzania. Jeżeli jesteś mieszkańcem gminy i nie odkryłeś wszystkich naszych ciekawych zakątków albo turystą, który czyta ten tekst, to dobrze trafiłeś. Polecamy Ci najważniejsze atrakcje w gminie Łabunie, którą można nazwać bramą na Roztocze, przystankiem w drodze do Lwowa lub do Zamościa. Weź w podróż niniejszy poradnik i przekonaj się, że miejsca, które ci proponujemy, są unikalne.

DLA TURYSTY – HISTORYKA

Jeżeli lubujesz się w zabytkach, to dobrze trafiłeś. Gmina Łabunie, mimo że obszaru jest niewielka, może poszczycić się wieloma zabytkami i perłami architektury. Są one pamiątką po czasach rezydujących tu rodów ziemskich.

PAŁACE I KOŚCIOŁY

Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach

Składa się z murowanego pałacu pochodzącego z 1735 r., dwóch oficyn i 30 ha parku w stylu angielskim oraz cmentarza. Od stu lat mieści się tutaj siedziba Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi. Budynek wraz z jego otoczeniem stanowią malowniczą scenę dla sesji fotograficznych czy realizacji spektakli teatralnych.

Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach zbudował ordynat Jan Jakub Zamoyski. Potem przechodził w ręce kolejnych właścicieli: Tarnowskich i Szeptyckich. Aleksander Szeptycki w latach 20. XX w. przekazał pałac siostrom zakonnym ze Zgromadzenia Franciszkanek Misjonarek Maryi, które założyły tam sierociniec. Kompleks przechodził liczne remonty związane

z dostosowaniem pomieszczeń do działalności Zgromadzenia. W 1928 r. w lesie za parkiem założono cmentarz. Na terenie nekropolii powstała na planie koła spoczywają członkowie rodziny Szeptyckich, bł. Stanisław Kostka Starowieyski oraz siostry Franciszkanek Misjonarek Maryi. W samym parku znajduje się kurhan powstańców styczniowych.

W trakcie I wojny światowej budynek został znacznie zniszczony, natomiast podczas II wojny światowej Niemcy zajęli go na sztab dla jednostek lotniczych dla powstałego w Łabuniach lotniska. Część zabudowań zostało wysadzonych w powietrze. Po powrocie franciszkanek misjonarek zajęły się odbudową pałacu. Sukcesywnie prace trwały kilkadziesiąt lat. Z miejscem tym związane są liczne legendy:

- **Legenda o Białej Damie.** Opowiada o nieszczęśliwym małżeństwie ordynata Jana Jakuba Zamoyskiego i Ludwiki Poniatowskiej – siostry króla Polski Stanisława Poniatowskiego. Po jej śmierci niejednokrotnie mówiło się o smutnym duchu kobiety pojawiającym się na terenie parku.

► Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach

- **Legenda o podziemiach** łączących Łabunie z oddalonym o 10 km Zamościem. Miały być one wykorzystywane podczas oblężenia hetmańskiego grodu. Obecnie na terenie zespołu pałacowo-parkowego w Łabuniach oprócz siedziby sióstr FMM znajduje się Dom Rekolekcyjny. To nie wszystko. Od niedawna można tutaj zwiedzać nowo powstałą Muzealną Izbę Pamięci bł. Stanisława Starowieyskiego. O tym dowiesz się więcej, gdy przewertujesz kolejne karty niniejszego informatora.

Zespół pałacowo-parkowy w Łabuńkach Pierwszych

To klasycystyczny pałac z początku XIX w., położony nad rzeką Łabuńką. Znajduje się w Łabuńkach Pierwszych, w odległości 4 km od Zamościa, na trasie Zamość – Tomaszów Lubelski – granica państwa w Hrebennem – Lwów.

W skład zespołu pałacowo-parkowego w Łabuńkach wchodzi park, dwie oficyny boczne oraz usytuowany pośrodku pałac, wzniesiony na początku XIX w. Jest on jedną z ciekawszych rezydencji na terenie Zamojszczyzny. Od grudnia 1997 r. zespół pałacowo-parkowy jest własnością Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa, w oficynie wschodniej mieści się Dom

Rekolekcyjny, a w zachodniej Hospicjum Santa Galla.

Budowę pałacu zapoczątkował Stanisław Grzębski herbu Jastrzębiec. Prace zostały przerwane z powodu śmierci właściciela. Wzniesiono je po 1815 r. Wtedy też założono park krajobrazowy zaprojektowany przez ogrodnika sprowadzonego z Wiednia. Pałac w 1831 r. został przekształcony na szpital wojskowy. Wówczas uległ sporej dewastacji. Odrestaurowaniem obiektu zajęto się po upadku powstania listopadowego. Wówczas do pałacu sprowadzono cenne dzieła sztuki, m.in. obrazy i księgozbiór wyposażony w dzie-

► Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach

► Figura św. Józefa

► Zespół pałacowo-parkowy w Łabunikach Pierwszych

► Zespół kościelny w Łabuniach

ła z początku XVI w. Znajdowały się tam również meble przywiezione z petersburskich pałaców. Podczas I wojny światowej dzieła zostały zrabowane, a sam pałac zniszczony. Później ponownie go odrestaurowano. Po II wojnie światowej znajdowała się tu szkoła podstawowa. Opuszczony ulegał stopniowej ruinie. Od 1998 r. zespół pałacowy przeszedł pod pieczę Zgromadzenia Misjonarzy Krwi Chrystusa. W oficynach pałacu prowadzi ono hospicjum i dom rekolekcyjny. Obiekt dysponuje również miejscami noclegowymi. Na terenie parku znajduje się zoo, plac zabaw i miejsce na ognisko.

Wyobraźmy sobie wygląd pałacu w czasach jego świetności. Od strony ogrodu

na parterze znajdowała się jadalnia, salon, zielony salonik i biblioteka oraz pokoje. Te ostatnie rozlokowane były również na piętrze pałacu. Nie brakowało bogatych sztukaterii. Po bokach okazałego budynku znajdowały się obiekty gospodarcze – oranżeria i stajnia. Był też murowany spichlerz, który po 1950 r. został rozebrany. Do dziś – wjeżdżając na teren rezydencji z głównej drogi (krajowej nr 17), ma się wrażenie powrotu do zamierzcztych czasów. Długa aleja dojazdowa prowadzi nas do pałacu szpalerem drzew. Okazała brama wjazdowa wita przybyszów, a tuż za nią – znajdujący się na podjeździe do pałacu – gazon obsadzony kwiatami i miniklombami.

Zespół kościelny w Łabuniach

Składa się z murowanego kościoła z 1605 r., murowanej dzwonnicy, murowanego budynku galerii, ogrodzenia przykościelnego z kapliczkami i kamiennymi rzeźbami.

W XV w. wybudowano kościół drewniany, który został zniszczony przez pożar w następnym stuleciu. Odbudowano go – jako murowany – na początku XVII w. W 1605 r. został konsekrowany pw. MB Szkaplerznej i św. Dominika przez bp. Jerzego Zamoyskiego. Świątynia w ciągu wieków była kilkakrotnie restaurowana i przebudowywana. Od strony frontowej dobudowano obszerną kruchtę i obniżono dach.

Przez renowacje i przebudowy zniekształcono pierwotny styl kościoła (był odbudowany na początku XVII w. w stylu naśladowującym renesans lubelski). Jeden z ważniejszych remontów przeprowadzono w 1855 r., natomiast w 1871 r. wykonano renowację dachu. Później dobudowano z prawej strony kaplicę, gdzie znajdują się grobowce rodziny Tarnowskich. Fundatorką tej kaplicy była Antonina Tarnowska. W 1879 r. nastąpiło odnowienie wnętrza, a w 1935 r. malowanie kościoła. W czasie wojny (1942–1944) świątynia została zamieniona na magazyn zbożowy. Po zakoń-

czeniu II wojny światowej remontowano m.in. dach w latach 1948–1950, a w latach 1997–1998 odnowiono ołtarze oraz rzeźby. W 2008 r. rozpoczął się generalny remont świątyni.

Kościół w Łabuniach jest murowany (kamień i cegła). Bryła budowli uległa zniekształceniu na skutek licznych przeróbek i remontów. Przy prezbiterium znajdowała się zakrycia, od strony południowej kościoła dobudowano kaplicę, nad nawą znajduje się wieżyczka przebudowana w 2008 r. Ołtarz główny jest wykonany z drzewa sosnowego i lipowego (z końca XIX w.). W ołtarzu tym umieszczono obrazy: Matki Bożej Szkaplerznej – namalowany w 1902 r. przez Józefa Buchbindera, i św. Antoniego nieznanego autora. W kościele jest pięć drewnianych ołtarzy bocznych.

Po prawej stronie kościoła znajdują się ołtarze: **1.** z obrazami: św. Teresy od Dzieciątka Jezus, św. Stanisława Kostki, Pana Jezusa Ukrzyżowanego, **2.** z obrazami: św. Mikołaja i św. Jana Nepomucena.

Po lewej zaś: **1.** z obrazami: św. Izydora i św. Walentego, Pana Jezusa Miłosiernego, **2.** z obrazami: Matki Bożej Bolesnej i św. Franciszka, **3.** z obrazami Matki Bożej z Dzieciątkiem (zniszczony) i św. Dominika.

► Brama wjazdowa do rezydencji z widokiem na gazon

• Gorzelnia w Łabuniach

Na ścianach są obrazy malowane na płótnie, przedstawiające tajemnice różańcowe. W nawie umieszczono ławki i konfesjonały wykonane po 1946 r. Na chórze muzycznym są 10-głosowe organy, zakupione w 1896 r.; ich remont przeprowadzono w 1974 r.

Wokół kościoła wznosi się murowane barokowe ogrodzenie z bramą. Na filarach ogrodzenia, od strony północnej, stoją figury świętych z tego samego okresu. Obok kościoła znajduje się murowana dzwonnica z trzema dzwonami: jeden z nich został wykonany po II wojnie światowej przez Metalut w Łodzi, najnowszy nazywa się Jan Paweł II.

(źródło: labunie.zamojskolubaczowska.pl)

GORZELNIA

Gorzelnia znajduje się w Łabuniach przy drodze krajowej nr 17. Uruchoił ją w 1895 r. Aleksander Szeptycki. Działała do 1978 r. Obecnie w budynku znajduje się prywatny klub dyskotekowy.

CHMIELARNIA

Pozostałością po zespole dworsko-folwarcznym w Mocówcze jest obecnie chmielarnia (przez mieszkańców potocznie nazywana jest suszarnią). Pod koniec

XVIII wieku swoją ziemię miał tutaj Jan Jakub Zamojski (właściciel Dóbr Łabunie w których skład wchodziły również Łabuńki oraz późniejsza Mocówka). Nadał tę ziemię zamojskim bazylianom. Ci zorganizowali tutaj hodowlę owiec. Folwark miał swojego administratora.

W ciągu XIX stulecia funkcjonujący w Mocówcze folwark obsługiwała unicka parafia w Łabuńkach (jako filia podlegająca zamojskiej). Była tutaj nadal owczarnia. Przed połową XIX wieku ów folwark zakupiła rodzina Roszkowskich, sukienników rodem ze Szczepieszyna. Protoplasta w Łabuńkach – Michał Roszkowski zorganizował na naszym terenie warsztat garncarski, na którym się wzbogacił. Wzniósł w Mocówcze prosty dwór (nie istnieje).

Właścicielami folwarku w ciągu XIX w. i do początku XX stulecia byli kolejni z rodu Roszkowskich. Z tego też czasu pochodzi zachowana chmielarnia.

• Chmielarnia w Mocówcze

• Izba Muzealna w Barchaczowie

ZAJRZYJ DO IZBY

W gminie Łabunie znajdują się dwie Izby Muzealne gromadzące „świadków” historii w postaci licznych przedmiotów i pamiątek oraz Izba Pamięci.

Izba Muzealna w Barchaczowie

Miejsce, gdzie historia spotyka się z dniem dzisiejszym. Izba znajduje się przy drodze powiatowej Łabuńki-Zubowice. To drewniany budynek wpisany do gminnej ewidencji zabytków. Powstał w 1 poł. XIX w. Izba Muzealna w Barchaczowie mieści się w budynku dawnej szkoły podstawowej. Zgromadzono tu eksponaty wojenne poświęcone bitwom i walkom na ziemi łabuńskiej; można również zajrzeć do starej izby, która pokazuje, jak onegdaj żyło się w domu, gdzie kuchnia pełniła funkcję aneksu kuchennego, jadalni, salonu i sypialni. Jest też sala przeznaczona na prelekcje i warsztaty. Na zewnątrz znajdziemy ekspozycję starych maszyn i urządzeń rolniczych. To miejsce nie tylko do zwiedzania. Tu zorganizujesz lub weźmiesz udział w warsztatach oraz integracyjnym ognisku lub grillu połączonym ze zwiedzaniem Izby.

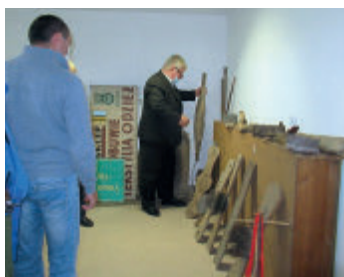

• Izba Muzealna w Barchaczowie. Wystawa maszyn rolniczych

Izba Muzealna w Łabuniach

Izba Muzealna w Łabuniach

Izba znajduje się w budynku wielofunkcyjnym przy ul. Orzechowej 10 w Łabuniach. Działa pod patronatem Biblioteki Publicznej Gminy Łabunie. W niej eksponowane są rekwizyty z różnych dziedzin aktywności społecznej, gospodarczej, kulturalnej oraz oświatowej – począwszy od wieków najdawniejszych jak prehistoryczne eksponaty archeologiczne, po pamiątki po działaniach wojennych na tych terenach oraz narzędzia używane w powszechnym na tym terenie rolnictwie. Darczyńcami tych wszystkich eksponatów są obecni i dawni mieszkańcy wsi wchodzących w skład gminy Łabunie. Na uwagę zasługuje liczący ponad 2000 lat grot włóczni rzymskiej, żelazny topór bojowy z XV w., XVI-wieczny narożnik pieca kaflowego z wizerunkiem lwa czy XIX-wieczna figurka z kamienia józefowskiego. W ciągu ponad 20 lat izba wzbogaciła się i nadal wzbogaca o dawne fotografie i dokumenty. Obecnie eksponaty izby są katalogowane i opracowywane.

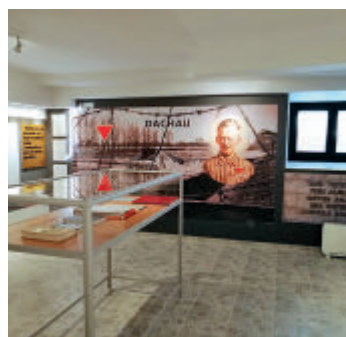
Zwiedzanie po uprzednim umówieniu się. Kontakt do biblioteki: tel. 84 611 30 51

Izba Pamięci bł. Stanisława Kostki Starowieyskiego

Izba znajduje się w zespole pałacowo-parkowym w Łabuniach – zabytkowym kompleksie z XVIII w., w dawnej rezydencji Zamoyskich. Składa się z trzech pomieszczeń. Pierwsze zostało poświęcone Janowi Jakubowi Zamoyskiemu – budowniczem pałacu, historii obecności Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi oraz rodzinie Szeptyckich, z której wywodzi się małżonka Stanisława Starowieyskiego – Maria Szeptycka. Drugie to gabinet Stanisława Starowieyskiego utrzymany w stylistyce lat 30. XX w. Trzecie pomieszczenie ukazuje działalność Starowieyskiego w Akcji Katolickiej, jego męczeńską śmierć w obozie koncentracyjnym w Dachau i dokumentację zdjęciową z wprowadzenia relikwii.

Izba Pamięci bł. Stanisława Kostki Starowieyskiego

Roślinność stepowa, bijące źródła, unikalna flora i fauna, niezapomniane widoki. Takie atrakcje proponujemy tym, którzy chcą odkrywać gminę Łabunie, zatapiając się w jej naturę. To miejsce, dzięki któremu poprzez kontakt z przyrodą będziecie mogli wyciszyć się, naładować pozytywną energią, a przy okazji poznać miejsca, które was zachwycą. Turystom-odkrywcóm proponujemy w cieplejsze dni ruszyć rowerowym szlakiem, który poprowadzi ich ku przyrodniczym perłom.

Szlak rowerowy „Dolina Górnej Łabuńki”

Szlak liczy sobie 33,2 km. Jest tak zaplanowany, abyś mógł dojechać rowerem do wspomnianych wcześniej historycznych miejsc, a przy okazji odpocząć blisko natury, otoczony sielskim krajobrazem gminy Łabunie. Szlaki wiodą przez atrakcyjne tereny i miejscowości (Majdan Ruszowski w kierunku na Roztocze oraz trasami: Łabunie-Reforma – Grzęda Sokalska czy Bródek – Kotlina Zamojska, a także przez miejscowości: Ruszów, Wierzbie, Łabunie, Łabuńki Pierwsze, Barchaczów). Cała trasa szlaku jest oznakowana.

Szlak oznaczony jest trzema kolorami:

- niebieski – 17 200 m
- żółty – 13 000 m
- czarny – 3000 m.

Szlak niebieski i żółty tworzy pętlę zwaną „Doliną Górnej Łabuńki”; przebiega wokół terenu Natura 2000. Na trasie wyznaczono trzy punkty postojowe:

- Majdan Ruszowski (przy świetlicy, ławo-stół, kosz, stojak na rowery);
- minizoo w Łabuńkach Pierwszych (ławo-stół, kosz i stojak na rowery);
- Izba Muzealna w Barchaczowie (miejsce postoju i odpoczynku w altanie, w budynku Izby, znajduje się tam również stojak na rowery, miejsce na ognisko, zadaszona altana oraz grill z ławkami), a także istniejący już Ogród „Pawie Pióro” w Łabuniach.

CO ODKRYJESZ NATURALNEGO, zwiedzając gminę Łabunie?

Rezerwat roślinności stepowej „Łabunie”

To obszar chroniony o powierzchni ponad 108 ha. Obejmuje on las łąkowy, ale nie brakuje też sosen, grądu polspolitego, lip i dębów.

Rajd rowerowy szlakiem Dolina Górna Łabuńki

► Sielski krajobraz gminy Łabunie

Późną wiosną dostrzeżesz tu miłka wiosennego, a w czerwcu może uda ci się wypatrzeć storczyka – obuwika pospolitego. Inne rośliny, które będziesz mógł zobaczyć w zakamarkach terenu leśno-stepowego, to wisienka karłowata, len żłocisty czy goryczka orzęsiona. Znajdują się tutaj tzw. murawy kserotermiczne. To ciepłolubne zbiorowiska roślin rosnących w miejscach nasłonecznionych i suchych. Murawy pokryte są różnorodnymi trawami i ziołami. Gdy zanurzysz się w otaczającą cię przyrodę, poczujesz woń przypominającą zapach goździków, trawy oraz miododajnych kwiatów.

Obszary NATURA 2000

Tu będziesz mógł obserwować niezliczone gatunki chronionych ptaków, motyli i roślin. W gminie Łabunie utworzono obszar Natura 2000 Dolina Górnej Łabuńki, Natura 2000 Bródek, Natura 2000 Dolina Łabuńki i Topornicy oraz Natura 2000 Łabunie.

Obszar Natura 2000 Dolina Górnej Łabuńki

Obejmuje ponad 1900 ha. Występuje na tym terenie ponad 20 lęgowych gatunków ptaków chronionych, m.in. derkacz, bekas i rycyk. Ponad 10 spośród zaobserwowanych tu gatunków zostało umieszczonych na liście zagrożonych ptaków

w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. Dolina Łabuńki jest jedną z dziesięciu najważniejszych ostoi dubelta w Polsce.

Obszar Natura 2000 Bródek

Zajmuje powierzchnię ponad 200 ha. Wędrując tutaj, możesz natknąć się m.in. na obuwika pospolitego.

► OBSZAR NATURA 2000 - rzeka Łabuńka

► OBSZAR NATURA 2000 - źródelko

► Kompleks stawów Haś

Natura 2000 Dolina Łabuńki i Topornicy

Zajmuje ponad 2000 ha, z czego w granicach gminy Łabunie to 1530 ha. Znajdują się tu stawy rybne Haś i Blonka oraz tzw. łąki trzęślicowe z bogatą florą. Występują tu liczne rzadkie i chronione gatunki, np. historyczne stanowisko lipiennika Loesela i sasanki otwartej. Z bezkręgowców stwierdzono występowanie czterech zagrożonych gatunków motyli, umieszczonych w konwencji berneńskiej o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny: modraszek telejus, modraszek nausitus i czerwończyk nieparek oraz ważki – zalotki większej.

Jednym słowem obszary NATURA 2000 to idealne miejsca na odkrywanie, podpatrywanie życia zwierząt i fotografowanie unikalnej flory oraz fauny. To

też miejsce na niezmałony niczym odpoczynek i naładowanie się pozytywną energią.

U źródła

Na obszarach NATURA 2000 znajdziesz także bijące źródła. To miejsce czystej i chłodnej wody otoczone pięknem NATURALnego krajobrazu, gdzie możesz spotkać spacerujących mieszkańców. Odwiedzają to miejsce także goście z zewnątrz, by popatrzeć na to, co coraz rzadziej występuje w przyrodzie. Tu możesz dojrzeć też sarny, sroki i bociany brodzące dumnie po zielonej oazie pachnącej z daleka ziołami. Na obszarze NATURA 2000 Dolina Górnej Łabuńki takie bijące źródło znajdziesz na trasie Barchaczów – Łabunie, przy drodze asfaltowej, jak również m.in. w Ruszowie i w Wierzbju.

► Brama na Roztocze – Roztoczańskie wyżyny widoczne z Majdanu Ruszowskiego

► Ścieżka edukacyjna „Ogród pawie pióro”

Ścieżka edukacyjna „Ogród pawie pióro”

Ścieżka znajduje się w Łabuniach przy ul. Parkowej. Jest ogólnodostępna i nieodpłatna. To miejsce wśród zieleni, w którym można odpocząć lub zabawić na dłużej, uczestnicząc w grach terenowych. Ideą ogrodu jest poznanie przyrody „od podszewki”. Znajdziecie tam m.in. zegar fenologiczny i sporo gier terenowych, np. „Leśne rekordy” – skoki w dal, gra terenowa z zagadkami „Ile trwa rozkład śmieci” czy „Wiedza kołem się toczy”. Jest też fotostianka do robienia pamiątkowych zdjęć.

Aleja zabytkowych lip

Przy ul. Lipskiej w Łabuniach rośnie kilkadziesiąt wspaniałych lip – pomników przyrody, które liczą sobie od 120 do 160 lat. Niektóre mają 18 m wysokości, a obwód pni wynosi **do czterech metrów**. Zmęczony wędrówką w gorące, letnie dni

► Aleja zabytkowych lip

możesz odpocząć w ich cieniu i cieszyć się chwilową ochłodą. Oprócz lip rosną tu również klony. Przy tej trasie natkniecie się na drewnianą kapliczkę kapłana i męczennika – św. Jana Nepomucena. Jej powstanie datuje się na początek XX w.

Brama na Roztocze

Tak nazywamy Majdan Ruszowski – miejscowość w gminie Łabunie słynącą z malowniczych widoków: szachownicy pól poprzecinanych wąwozami i pasmami lasów. Sercem wioski jest miejsce, gdzie jadąc w kierunku Roztocza – po prawej stronie znajduje się świetlica wiejska, z rosnącymi obok niej wierzbami płaczącymi, a po lewej stronie, na wzniesieniu, drewniana kaplica, z której rozpościera się widok na niezwykle malowniczy roztoczański krajobraz. Przy głównej drodze – naprzeciwko świetlicy wiejskiej – stoi kolejna kapliczka, tym razem św. Antoniego.

► Brama na Roztocze – kaplica w Majdanie Ruszowskim

DLA TURYSTY – SMAKOSZA

Po trudach wędrówki i zwiedzania gminy Łabunie można skosztować lokalnych smakołyków.

W gminie Łabunie ugasisz pragnienie sokami owocowymi i kawą z palarni kawy, możesz też zaopatrzyć się w naturalną słodycz, czyli w miody, albo zakupić ekologiczne produkty u miejscowych rolników i rozkoszować się ich smakiem podczas dalszej wyprawy. To wszystko oferują producenci i właściciele firm z gminy Łabunie.

Olejarnia Święteczna w Ruszowie

To skansen, zagroda ekologiczna i sklep ze zdrową żywnością. Na miejscu tłoczy się oleje roślinne na zimno. Szczegóły dotyczące zwiedzania i możliwości zakupu oleju bądź pamiątek w siedzibie:

- Ruszów 9, tel. 504 979 855, www.olejarniaswiateczna.pl

Palarnia Kawy „Dobra kawa – Marek Szwaczkiewicz”

Palarnia kawy znajduje się w Wólce Łabuńskiej. Tutaj – po uprzednim umówieniu się –

możesz zobaczyć, jak przebiega proces palenia kawy, a potem świeżą – zakupić do domu.

- Wólka Łabuńska 119, tel. 785 036 698, www.galicya.com.pl

Pasieki

W Gminie Łabunie mamy też słodkie miejsca. To pasieki, w których możecie zaopatrzyć się w pachnące i ekologiczne miody z pyłków kwiatów oraz innych roślin rosnących na terenach, gdzie rządzi natura...

- Pasieka Wierzbie – Adam i Leszek Pokryszka, Wierzbie 49, facebook.com/pasiekawierzbie, tel. 517 746 171
- Bolesław Pakos, Łabunie, ul. Zamojska 17, tel. 84 611 30 21
- Marek Turczyn, Łabuńki Pierwsze 258, tel. 518 896 211
- Mariusz Flak, Łabuńki Pierwsze 105, tel. 512 277 837
- Andrzej Morawski, Łabuńki Drugie 9, tel. 535 102 700
- Paweł Juś, Barchaczów 15, tel. 505 976 776
- Tadeusz Kowarz, Ruszów-Kolonia 14, tel. 790 738 606
- Bogdan Krukowski, Ruszów-Kolonia 25, tel. 511 555 490

Soki jabłkowe

Po letnich wędrówkach po gminie Łabunie można ochłodzić się lokalnym sokiem jabłkowo-miętowym lub po jesiennych spacerach wzmocnić odporność sokiem z jabłka i buraka. Takie zdrowotne napoje

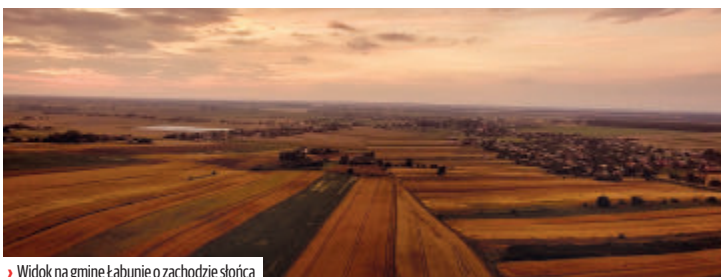
dostaniecie w Łabuniach. Możecie też spróbować mixu jabłko-pomarańcza czy jabłko-marchew. Soki do nabycia w opakowaniach o różnych pojemnościach.

- Łabunie, ul. Parkowa 14, tel. 500 770 275, facebook.com/sok-tloczonyjablkwylabunie

Gospodarstwo Agro-Edukacyjne „Kolorowe Ranczo”

Gospodarstwo znajduje się w miejscowości Łabunie-Reforma, w cichym miejscu – praktycznie tuż przy samym lesie. Tu, w ramach zajęć edukacyjnych, dzieci biorą udział w pokazach robienia twarogów, pieczenia bułek drożdżowych, placków na sodzie, kiszenia kapusty, robienia przetworów. Opiekują się też zwierzętami, a także obserwują las, ogród, sad, a przy okazji spędzają czas na zabawie.

Widok na gminę Łabunie o zachodzie słońca

- Łabunie-Reforma 21, tel. 792 992 580, www.koloroweranczo.pl

BARY

Bar pod Lasem

- Łabunie-Reforma 17, facebook.com/justyna.koziol.121, tel. 504 729 032

Bar Kuźnia

- Łabuńki Pierwsze 50, tel. 516 430 700

NOCLEGI

Dom Misyjny przy zespole pałacowo-parkowym w Łabuńkach Pierwszych

50 miejsc noclegowych w pokojach 1-, 3- i 4-osobowych. Jest również pole namiotowe i miejsce na przyczepy campingowe, a także minizoo, plac zabaw oraz miejsce na ognisko.

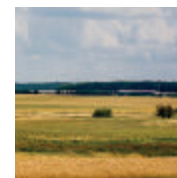
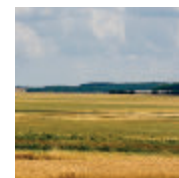
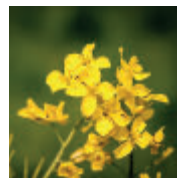
Możliwość pełnego wyżywienia oraz skorzystania z sali konferencyjnej wyposażonej w projektor multimedialny, nagłośnienie.

- Łabuńki Pierwsze 1, tel. 797 002 332 lub 84 616 76 57

Domek pod Lasem

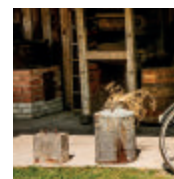
Jak sama nazwa wskazuje, gospodarstwo agroturystyczne znajduje się pod lasem, przy terenie NATURA 2000. Do dyspozycji gości jest 6 miejsc noclegowych w pokojach 1- i 2-osobowych.

- Barchaczów 118, tel. 792 898 339

GMINA ŁABUNIE

www.labunie.com.pl

ŁABUNIE

- kościół/kaplica
- cmentarz
- punkt widokowy
- gastronomia
- parking
- wypożyczalnia rowerów
- miejsce wypoczynku/wiata
- leśniczówka
- przyrodne krzyże i kapliczki
- figura św. Nepomucena
- krzyż i kopiec ziemny
- miejsce pamięci/mogiła
- miejsce bitwy
- dęby kатыskie

- droga krajowa
- drogi powiatowe i gminne
- drogi utwardzone
- drogi gruntowe, polne

- SZLAKI ROWEROWE
- niebieski długość 17 200 m
 - żółty długość 13 000 m
 - czarny długość 3000 m

- ŚCIEŻKI SPACEROWE
- Zimne Doły
 - Buczyna

- 1 Zespół kościelny w Łabuniach z 1605 r.
- 2 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach
- 3 Izba Muzealna w Łabuniach
- 4 Ścieżka edukacyjna „Ogród Pawie Pióro”
- 5 Gorzelnia w Łabuniach
- 6 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach Pierwszych
- 7 MiniZOO w Łabuniach Pierwszych
- 8 Chmielarnia w Mocówce
- 9 Izba Muzealna w Barchaczowie
- 10 Olejarnia Świąteczna w Ruszowie
- 11 Palarnia kawy w Wólce Łabuńskiej
- 12 Gospodarstwo Agro-Edukacyjne
- 13 Radar NATO
- 14 Kaplica w Majdanie Ruszowskim
- 15 Cerkiewko i cmentarz wojenny z I wojny światowej
- 16 Pomnik Pomordowanych AK, BCH i cmentarz wojenny 1939 r.

